

Opettajien kokemuksia Luokasta luontoon -hankkeesta

Hankkeessa mukana olleille pilottikoulujen opettajille lähetettiin yhteistyötuntien päätyttyä palautekysely, jossa tarkasteltiin lähiluonnossa toimimisen merkitystä oppimiseen ja oppilaiden keskinäiseen vuorovaikutukseen opettajan näkökulmasta. Yleisesti ottaen opettajat kokivat oppitunnit onnistuneeksi (ka 4.5 asteikolla 1 -5). Enemmistö opettajista katsoi, että lähtemällä lähiluontoon saadaan työtapoja monipuolistettua (ka 4.33 asteikolla 1 -5). Motivaatio opiskeltavaan asiaan lisääntyi (ka 4.33). Nämä tulokset ovat merkityksellisiä pyrittäessä syvälliseen oppimiseen. Oppiminen on syvällisempää, kun asiat sijoitetaan johonkin merkitykselliseen yhteyteen. Oppiminen on riippuvaista siitä, mikä lapsia itseään kiinnostaa ja millaista tukea, välineitä ja ympäristöjä heillä on käytettävissään tavoitteiden saavuttamiseksi. (Vartiainen 2015).

Edelleen suurin osa hankkeeseen osallistuneista opettajista katsoi, että oppilaiden fyysinen aktiivisuus lisääntyi hankkeen tuntien aikana (ka 4.) Oppilaiden fyysisen aktiivisuuden lisääminen on yksi Suomen hallituksen kärkihankkeita vuosille 2016–2018. Tavoitteena on ”lisätä muualla kuin luokassa tapahtuvaa liikunnallista oppimista.” (<http://valtioneuvosto.fi/hallitusohjelman-toteutus/osaaminen/karkihanke1> - viitattu 11.1.16) Juuri tähän tavoitteeseen pääsemiseksi voi julkaistava opettajamateriaali toimia apuna.

Kyselyn perusteella lähiluonnossa tai koulumetsässä toimimisella voimme vaikuttaa oppilaiden yhteenkuuluvuuteen ja osallisuuteen (ka 3.83). Merkittäväksi tekijäksi tällöin nousevat oppimiseen liitetyt elämykset ja kokemukset. Osallisuuden lisäämiksi tarvitaan työskentelyä lähiluonnossa säännöllisesti, turvaten toiminnan jatkuvuus.

Kaikki kyselyyn vastanneet opettajat olivat halukkaita jatkamaan oppimista lähiluonnossa. Oppiaineista matematiikka, äidinkieli, liikunta ja ympäristöoppi katsottiin helpoiten toteutettavaksi omassa lähiluonnossa. (Kaikki vastanneet toteuttaisivat näitä). Puolet vastanneista toteuttaisi luonnossa myös kuvataidetta ja kaksi vastanneista musiikkia.

Luokasta luontoon -hankkeen pilottikouluna toimineessa Turengin koulussa teetätetään vuosittain oppilaille koulufoorumi kysely (oppilaiden kuuleminen). Tässä kyselyssä nostettiin esille syksyllä 2015 oppimisympäristöjen merkitys. Luokasta luontoon hankkeen pilottiluokan oppilaiden vastauksista yli puolella nousi luonto oppimisympäristönä sijalle kaksi. Opettajan mielestä tämä kertoo siitä, että lapsille lähiluonto on luonteva oppimisympäristö, jonka merkitystä positiiviset kokemukset vahvistavat. ”Koulun toimintakulttuuriin kuuluvat toiminnallisen oppimisen menetelmät on helppoa ja yksinkertaista toteuttaa lähiluonnossa”.

Oppiaineiden vieminen lähiluontoon vaatii rohkeutta toteuttaa opettamista ja oppimista eri tavoin. Kyse on opettajan kyvystä heittäytyä ja sietää epävarmuutta. On pystyttävä luottamaan oppilaisiin ja uskoa siihen, että oppimista tapahtuu muutoin, kun perinteisen autoritäärisen yksinpuhelun kautta. Tulevaisuuteen suuntautuvassa opetuksessa ei pelkkä tiedon siirtäminen riitä. Opetuksen tulee koskettaa tunteita ja ottaa huomioon oppilaiden omat mielenkiinnon kohteet. (<https://www.helsinki.fi/fi/ajankohtaista/opin-tiet>) Oppimisen ja opetuksen siirtäminen lähiluontoon on rikastuttava kokemus niin opettajalle itselleen kuin oppilaille. Tulevan opettajamateriaalin kautta Suomen Latu toivottaa onnistuneita oppimisen elämyksiä omassa lähiluontokohteessanne.